

II

(Komunikaty)

KOMUNIKATY INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
UNII EUROPEJSKIEJ

KOMISJA EUROPEJSKA

KOMUNIKAT KOMISJI

**Zmiana tymczasowych kryzysowych ram środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po
agresji Rosji wobec Ukrainy**

(2022/C 280/01)

1. Wprowadzenie

1. 23 marca 2022 r. Komisja przyjęła tymczasowe kryzysowe ramy pomocy państwa.
2. Tymczasowe ramy kryzysowe mają umożliwić państwom członkowskim zaradzenie niedoborowi płynności doświadczanemu przez przedsiębiorstwa, które są bezpośrednio lub pośrednio dotknięte poważnymi zaburzeniami w gospodarce wywołanymi przez rosyjską agresję wojskową wobec Ukrainy, środki ograniczające (sankcje) nałożone przez Unię lub jej partnerów międzynarodowych oraz gospodarcze środki odwetowe wprowadzone m.in. przez Rosję.
3. Komisja uważa, że konieczne jest dostosowanie środków określonych w tymczasowych ramach kryzysowych w związku z przedłużającą się agresją militarną ze strony Rosji oraz jej poważnymi bezpośrednimi i pośrednimi skutkami dla całej gospodarki Unii i gospodarek wszystkich państw członkowskich.
4. Komisja zasięgnęła opinii państw członkowski na temat konkretnych potrzeb, którymi należy się zająć w związku z szóstym pakietem sankcji ⁽¹⁾, działaniami na rzecz zmniejszenia zależności od rosyjskiej ropy naftowej oraz celami planu REPowerEU ⁽²⁾.
5. Po pierwsze Komisja uważa, że należy zwiększyć maksymalne kwoty pomocy określone w sekcji 2.1 tymczasowych ram kryzysowych, aby uwzględnić utrzymujące się zakłócenia gospodarcze i nasilające się skutki makroekonomiczne dalszego, przedłużającego się wzrostu kosztów energii oraz pogłębiającego się niedoboru dostaw gazu i niepewności co do ich przyszłej dostępności, a także bezpośrednie i pośrednie skutki dodatkowych sankcji przyjętych przez Unię lub jej partnerów międzynarodowych.

⁽¹⁾ Rozporządzenie wykonawcze Rady (UE) 2022/876 z dnia 3 czerwca 2022 r. w sprawie wykonania art. 8a ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 765/2006 dotyczącego środków ograniczających w związku z sytuacją na Białorusi i udziałem Białorusi w agresji Rosji wobec Ukrainy (Dz.U. L 153 z 3.6.2022, s. 1); rozporządzenie Rady (UE) 2022/877 z dnia 3 czerwca 2022 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 765/2006 dotyczące środków ograniczających w związku z sytuacją na Białorusi i udziałem Białorusi w agresji Rosji wobec Ukrainy (Dz.U. L 153 z 3.6.2022, s. 11); rozporządzenie wykonawcze Rady (UE) 2022/878 z dnia 3 czerwca 2022 r. wykonujące rozporządzenie (UE) nr 269/2014 w sprawie środków ograniczających w odniesieniu do działań podważających integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażających (Dz.U. L 153 z 3.6.2022, s. 15); rozporządzenie Rady (UE) 2022/879 z dnia 3 czerwca 2022 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 833/2014 dotyczące środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie (Dz.U. L 153 z 3.6.2022, s. 53); rozporządzenie Rady (UE) 2022/880 z dnia 3 czerwca 2022 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 269/2014 w sprawie środków ograniczających w odniesieniu do działań podważających integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażających (Dz.U. L 153 z 3.6.2022, s. 75); decyzja wykonawcza Rady (WPZiB) 2022/881 z dnia 3 czerwca 2022 r. w sprawie wykonania decyzji 2012/642/WPZiB dotyczącej środków ograniczających w związku z sytuacją na Białorusi i udziałem Białorusi w agresji Rosji wobec Ukrainy (Dz.U. L 153 z 3.6.2022, s. 77); decyzja Rady (WPZiB) 2022/882 z dnia 3 czerwca 2022 r. zmieniająca decyzję 2012/642/WPZiB dotyczącą środków ograniczających w związku z sytuacją na Białorusi i udziałem Białorusi w agresji Rosji wobec Ukrainy (Dz.U. L 153 z 3.6.2022, s. 88); decyzja Rady (WPZiB) 2022/883 z dnia 3 czerwca 2022 r. zmieniająca decyzję 2014/145/WPZiB w sprawie środków ograniczających w związku z działaniami podważającymi integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażającymi (Dz.U. L 153 z 3.6.2022, s. 92); decyzja Rady (WPZiB) 2022/884 z dnia 3 czerwca 2022 r. w sprawie zmiany decyzji 2014/512/WPZiB dotyczącej środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie (Dz.U. L 153 z 3.6.2022, s. 128); decyzja Rady (WPZiB) 2022/885 z dnia 3 czerwca 2022 r. zmieniająca decyzję 2014/145/WPZiB w sprawie środków ograniczających w związku z działaniami podważającymi integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażającymi (Dz.U. L 153 z 3.6.2022, s. 139).

⁽²⁾ COM(2022) 230 final z 18 maja 2022.

6. Po drugie, zdaniem Komisji konieczne są pewne dostosowania w sekcji 2.4 tymczasowych ram kryzysowych w celu ich skuteczniejszego wdrażania. Ponadto Komisja uważa, że wsparcie przyznane na mocy tej sekcji powinno być ograniczone, aby uniknąć zachęt do zwiększania zużycia energii i gazu, co mogłoby pogłębić obecny niedobór gazu.
7. Po trzecie Komisja jest zdania, że państwa członkowskie mogą potrzebować dodatkowych środków zgodnie z planem REPowerEU w celu przyspieszenia lub ułatwienia inwestycji w odnawialne źródła energii (energię słoneczną, wiatrową i geotermalną), biogaz i biometan z odpadów i pozostałości organicznych, wodór odnawialny, magazynowanie energii i ciepło odnawialne.
8. Po czwarte Komisja uważa, że państwa członkowskie mogą być zmuszone do zastosowania dodatkowych środków w celu przyspieszenia dywersyfikacji dostaw energii i zmniejszenia zależności od przywożonych paliw kopalnych poprzez wspieranie środków dekarbonizacji.
9. W związku z powyższym Komisja uważa, że poza środkami pomocy dozwolonymi na mocy art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE i istniejącymi możliwościami na mocy art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE konieczne jest również przyspieszenie wprowadzania na rynek energii odnawialnej, magazynowania energii i ciepła odnawialnego w celu realizacji planu REPowerEU oraz obniżenia emisyjności przemysłowych procesów produkcyjnych poprzez elektryfikację lub wykorzystanie wodoru odnawialnego i pewnych rodzajów wodoru elektrolitycznego oraz stosowanie środków efektywności energetycznej. Komisja określa zatem warunki, na podstawie których będzie uznawała tego rodzaju środki za zgodne z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE. W tym celu w tymczasowych ramach kryzysowych wprowadzone zostaną dwie nowe sekcje (2.5 i 2.6).
10. Oprócz proponowanych zmian Komisja przypomina, że państwa członkowskie mogą przyznawać przedsiębiorstwom dotkniętym obecnym kryzysem pomoc na pokrycie potrzeb w zakresie płynności na podstawie dotychczasowych sekcji 2.1, 2.2 i 2.3 tymczasowych ram kryzysowych. Koszty inwestycji, m.in. sprzętu produkcyjnego lub materiałów niezbędnych do realizacji celów REPowerEU, mogą być wspierane subsydiowanymi pożyczkami lub gwarancjami na podstawie sekcji 2.2 i 2.3 tymczasowych ram kryzysowych.

2. Zmiany w tymczasowych ramach kryzysowych

11. Od 20 lipca 2022 r. Komisja będzie stosować następujące zmiany do tymczasowych ram kryzysowych.
12. Dodaje się pkt 14a w brzmieniu:

„14a. 3 czerwca 2022 r. Rada przyjęła szósty pakiet sankcji (*) w związku z nadal prowadzoną przez Rosję wojną napastniczą przeciwko Ukrainie, wspieraniem jej przez Białoruś oraz doniesieniami o aktach okrucieństwa popełnianych przez rosyjskie siły zbrojne. Pakiet obejmuje: 1) zakaz przywozu z Rosji ropy naftowej i produktów rafinacji ropy naftowej, z ograniczonymi wyjątkami; 2) wyłączenie kolejnych trzech banków rosyjskich i jednego białoruskiego z systemu SWIFT oraz 3) zawieszenie działalności nadawczej w Unii trzech kolejnych rosyjskich nadawców państwowych. UE przyjęła również sankcje wobec dodatkowych 65 osób i 18 podmiotów. Wśród nich są osoby odpowiedzialne za akty okrucieństwa popełnione w Buczy i Mariupolu.

(*) Rozporządzenie wykonawcze Rady (UE) 2022/876 z dnia 3 czerwca 2022 r. w sprawie wykonania art. 8a ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 765/2006 dotyczącego środków ograniczających w związku z sytuacją na Białorusi i udziałem Białorusi w agresji Rosji wobec Ukrainy (Dz.U. L 153 z 3.6.2022, s. 1); Rozporządzenie Rady (UE) 2022/877 z dnia 3 czerwca 2022 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 765/2006 dotyczące środków ograniczających w związku z sytuacją na Białorusi i udziałem Białorusi w agresji Rosji wobec Ukrainy (Dz.U. L 153 z 3.6.2022, s. 11); Rozporządzenie wykonawcze Rady (UE) 2022/878 z dnia 3 czerwca 2022 r. wykonujące rozporządzenie (UE) nr 269/2014 w sprawie środków ograniczających w odniesieniu do działań podważających integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażających (Dz.U. L 153 z 3.6.2022, s. 15); rozporządzenie Rady (UE) 2022/879 z dnia 3 czerwca 2022 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 833/2014 dotyczące środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie (Dz.U. L 153 z 3.6.2022, s. 53); rozporządzenie Rady (UE) 2022/880 z dnia 3 czerwca 2022 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 269/2014 w sprawie środków ograniczających w odniesieniu do działań podważających integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażających (Dz.U. L 153 z 3.6.2022, s. 75); decyzja wykonawcza Rady (WPZiB) 2022/881 z dnia 3 czerwca 2022 r. w sprawie wykonania decyzji 2012/642/WPZiB dotyczącej środków ograniczających w związku z sytuacją na Białorusi i udziałem Białorusi w agresji Rosji wobec Ukrainy (Dz.U. L 153 z 3.6.2022, s. 77); decyzja Rady (WPZiB) 2022/882 z dnia 3 czerwca 2022 r. zmieniająca decyzję 2012/642/WPZiB dotyczącą środków ograniczających w związku z sytuacją na Białorusi i udziałem Białorusi w agresji Rosji wobec Ukrainy (Dz.U. L 153 z 3.6.2022, s. 88); Decyzja Rady (WPZiB) 2022/883 z dnia 3 czerwca 2022 r. zmieniająca decyzję 2014/145/WPZiB w sprawie środków ograniczających w związku z działaniami podważającymi integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażającymi (Dz.U. L 153 z 3.6.2022, s. 92); decyzja Rady (WPZiB) 2022/884 z dnia 3 czerwca 2022 r. w sprawie zmiany decyzji 2014/512/WPZiB dotyczącej środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie (Dz.U. L 153 z 3.6.2022, s. 128); Decyzja Rady (WPZiB) 2022/885 z dnia 3 czerwca 2022 r. zmieniająca decyzję 2014/145/WPZiB w sprawie środków ograniczających w związku z działaniami podważającymi integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażającymi (Dz.U. L 153 z 3.6.2022, s. 139).”

13. Pkt 19 otrzymuje brzmienie:

„19. W komunikacie w sprawie REPowerEU przedstawiono dodatkowe wytyczne i nowe działania mające na celu zwiększenie produkcji zielonej energii, dywersyfikację dostaw i zmniejszenie popytu, w tym działania przygotowujące UE na zimę 2022–2023. Plan REPowerEU (*) obejmuje środki mające na celu zmniejszenie uzależnienia Unii od rosyjskich paliw kopalnych poprzez przyspieszenie zielonej transformacji, inwestycje w efektywność energetyczną i dywersyfikację dostaw energii. Przyspieszenie zielonej transformacji ograniczy emisje, zmniejszy zależność od importowanych paliw kopalnych i zapewni ochronę przed gwałtownymi wzrostami cen. Wysokie ceny energii odzwierciedlają również niedobór dostaw w krótkim okresie, który przekłada się na ogólny poziom cen. W perspektywie krótkoterminowej może być zatem potrzebne tymczasowe wsparcie dla przedsiębiorstw, którym grożą szczególnie poważne konsekwencje krótkoterminowe w wyniku obecnej sytuacji kryzysowej.

(*) COM(2022) 230 final z 18 maja 2022.”.

14. Dodaje się pkt 25a w brzmieniu:

„25a. Szkody bezpośrednio spowodowane obowiązkowymi ograniczeniami zużycia gazu ziemnego, które państwa członkowskie mogą być zmuszone wprowadzić, mogą być oceniane na podstawie art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE, pod warunkiem że nie występuje nadmierna rekompensata.”.

15. Dodaje się pkt 26a, 26b, 26c i 26d w brzmieniu:

„26a. Zmniejszenie dostaw gazu do Unii może również spowodować konieczność zachęcania do dobrowolnego zmniejszenia zapotrzebowania na gaz ziemny. Ewentualne planowane przez państwa członkowskie zachęty do dobrowolnego zmniejszenia zapotrzebowania na gaz ziemny w kontekście obecnego kryzysu będą oceniane przez Komisję bezpośrednio na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE. Choć będzie to wymagało indywidualnej oceny każdego przypadku, Komisja uważa za szczególnie istotne następujące elementy:

- a. wykorzystanie konkurencyjnego procesu opartego na przejrzystych kryteriach w celu zakontraktowania wielkości dobrowolnego zmniejszenia zapotrzebowania;
- b. brak jakichkolwiek formalnych ograniczeń w handlu lub przepływach transgranicznych;
- c. ograniczenie odnośnych zachęt do takich działań zmniejszających zapotrzebowanie w przyszłości, jakie wykraczają poza działania, które beneficjent zrealizowałby niezależnie od zachęt;
- d. natychmiastowe zmniejszenie zagregowanego ostatecznego zapotrzebowania na gaz w danym państwie członkowskim, przy jednoczesnym uniknięciu prostego przesunięcia zapotrzebowania na gaz ziemny.

26b. Państwa członkowskie mogą również rozważyć środki zachęcające do napełniania magazynów gazu w zakresie, w jakim rynek nie dostarcza zachęt do takich działań podczas nadchodzącej zimy. Ewentualne planowane przez państwa członkowskie zachęty do napełniania magazynów gazu w kontekście obecnego kryzysu będą oceniane przez Komisję bezpośrednio na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE (*). Choć będzie to wymagało indywidualnej oceny każdego przypadku, Komisja uważa za szczególnie istotne następujące elementy:

- a. wykorzystanie konkurencyjnego procesu opartego na przejrzystych kryteriach w celu zminimalizowania pomocy;
- b. brak jakichkolwiek ograniczeń w handlu lub przepływach transgranicznych;
- c. obecność zabezpieczeń w celu uniknięcia nadmiernej rekompensaty;
- d. wypełnianie obowiązków i przestrzeganie warunków napełniania magazynów gazu i zachęcania do magazynowania gazu określonych w art. 6a–6d rozporządzenia (UE) 2017/1938 (**), w szczególności warunków dotyczących środków wsparcia określonych w art. 6b ust. 2 i 3.

26c. Komisja rozważy w poszczególnych przypadkach ewentualną niezbędną, proporcjonalną i odpowiednią pomoc, zgodnie z komunikatem Komisji »Oszczędzanie gazu na bezpieczną zimę« (*) oraz krajowymi planami dotyczącymi bezpieczeństwa dostaw gazu w sytuacji nadzwyczajnej, w celu renowacji instalacji, które przyczynią się do zastąpienia gazu – przed najbliższą zimą, na ograniczony okres – innym, bardziej zanieczyszczającym paliwem węglowym. Każde takie alternatywne paliwo węglowe musi charakteryzować się jak najmniej emisyjnością, natomiast pomoc musi podlegać działaniom służącym efektywności energetycznej i uniknięciu efektów uzależnienia od jednego dostawcy po okresie kryzysu, zgodnie z celami klimatycznymi UE. Środki takie mogą polegać zarówno na prewencyjnym zmniejszeniu zużycia gazu, jak i na reagowaniu na obowiązkowe ograniczenia zapotrzebowania na gaz ziemny, chyba że są one rekompensowane w inny sposób.

26d. W świetle wyzwań związanych z transportem towarów do Ukrainy i z Ukrainy Komisja rozważy w poszczególnych przypadkach ewentualną pomoc na ubezpieczenie lub reasekurację w odniesieniu do takiego transportu. Państwa członkowskie będą musiały między innymi wykazać, że ubezpieczenie lub reasekuracja nie są dostępne w ogóle lub są dostępne tylko według stawek znacznie wyższych niż przed rosyjską inwazją na Ukrainę.”

(*) Zob. decyzja Komisji w sprawie SA.103012 (2022/NN) – Środek zachęcający do magazynowania gazu ziemnego w magazynie gazu w Bergermeer na następny okres grzewczy.

(**) Zmienionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1032 z dnia 29 czerwca 2022 r. (Dz.U. L 173 z 30.6.2022, s. 17).

(*) COM(2022) 360/2 z 20 lipca 2022.

16. Pkt 41 lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a. łączna kwota pomocy nie przekracza w żadnym momencie 500 000 EUR na przedsiębiorstwo (*). Pomoc można przyznawać w formie dotacji bezpośrednich, korzyści podatkowych i korzystnych warunków płatności bądź w innych formach, takich jak zaliczki zwrotne, gwarancje (**), pożyczki (***) i kapitał własny, pod warunkiem że łączna wartość nominalna takich środków nie przekracza łącznego pułapu wynoszącego 500 000 EUR na przedsiębiorstwo; wszystkie dane liczbowe należy podawać jako kwoty brutto, tj. przed odliczeniem podatków lub innych opłat.

(*) Przy określaniu, czy odpowiedni pułap został przekroczony, nie będzie brana pod uwagę pomoc przyznana na podstawie programów zatwierdzonych na podstawie niniejszej sekcji i zwrócona przed przyznaniem nowej pomocy na podstawie niniejszej sekcji.

(**) Gdy pomoc przyznawana jest w formie gwarancji na podstawie niniejszej sekcji, zastosowanie mają dodatkowe warunki określone w pkt 47 lit. h).

(***) Gdy pomoc przyznawana jest w formie pożyczek na podstawie niniejszej sekcji, zastosowanie mają dodatkowe warunki określone w pkt 50 lit. g).”

17. Pkt 42 lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a. łączna kwota pomocy nie przekracza w żadnym momencie 62 000 EUR na przedsiębiorstwo prowadzące działalność w sektorach produkcji podstawowej produktów rolnych oraz 75 000 EUR na przedsiębiorstwo prowadzące działalność w sektorach rybołówstwa i akwakultury (*); pomoc można przyznawać w formie dotacji bezpośrednich, korzyści podatkowych i korzystnych warunków płatności bądź w innych formach, takich jak zaliczki zwrotne, gwarancje (**), pożyczki (***) i kapitał własny, pod warunkiem że łączna wartość nominalna takich środków nie przekracza łącznego pułapu wynoszącego odpowiednio 62 000 EUR lub 75 000 EUR na przedsiębiorstwo; wszystkie dane liczbowe należy podawać jako kwoty brutto, tj. przed odliczeniem podatków lub innych opłat;

(*) Przy określaniu, czy odpowiedni pułap został przekroczony, nie bierze się pod uwagę pomocy przyznanej na podstawie programów zatwierdzonych na podstawie niniejszej sekcji i zwróconej przed przyznaniem nowej pomocy na podstawie niniejszej sekcji.

(**) Gdy pomoc przyznawana jest w formie gwarancji na podstawie niniejszej sekcji, zastosowanie mają dodatkowe warunki określone w pkt 47 lit. h).

(***) Gdy pomoc przyznawana jest w formie pożyczek na podstawie niniejszej sekcji, zastosowanie mają dodatkowe warunki określone w pkt 50 lit. g).”

18. Pkt 43 otrzymuje brzmienie:

„Jeżeli przedsiębiorstwo prowadzi działalność w kilku sektorach, do których zastosowanie mają różne kwoty maksymalne zgodnie z pkt 41 lit. a) oraz pkt 42 lit. a), dane państwo członkowskie musi zapewnić, za pomocą odpowiednich środków, takich jak rozdzielna księgowość, aby odnośny pułap był przestrzegany w przypadku każdej z tych działalności i by nie została przekroczona łączna maksymalna kwota wynosząca 500 000 EUR na przedsiębiorstwo. Jeżeli przedsiębiorstwo prowadzi działalność wyłącznie w sektorach objętych pkt 42 lit. a), nie powinna zostać przekroczona łączna maksymalna kwota wynosząca 75 000 EUR na przedsiębiorstwo.”

19. W pkt 45 dodaje się następujący przypis:

„* Do celów niniejszej sekcji termin »gwarancje publiczne na spłatę pożyczek« obejmuje również gwarancje na niektóre produkty faktoringu, mianowicie gwarancje regresu i faktoring odwrotny, w przypadku gdy faktor ma prawo regresu wobec faktoranta. Kwalifikujące się produkty faktoringu odwrotnego muszą ograniczać się do produktów, które są wykorzystywane dopiero po tym, jak sprzedawca wykonał już swoją część transakcji, tj. produkt lub usługa zostały dostarczone. Termin »gwarancje publiczne na spłatę pożyczek« obejmuje również leasing finansowy.”

20. W pkt 47 lit. e) ppkt (i) dodaje się następujący przypis:

„* W przypadku gdy beneficjentami środka są nowo powstałe przedsiębiorstwa, które nie posiadają trzech zamkniętych rocznych sprawozdań finansowych, obowiązujący pułap przewidziany w pkt 47 lit. e) ppkt (i) będzie obliczany na podstawie czasu istnienia przedsiębiorstwa w momencie złożenia przez nie wniosku o pomoc.”.

21. W pkt 47 lit. e) ppkt (ii) dodaje się następujący przypis:

„* W przypadku gdy beneficjentami środka są nowo powstałe przedsiębiorstwa, które nie posiadają dokumentacji za cały okres poprzedzających dwunastu miesięcy, obowiązujący pułap przewidziany w pkt 47 lit. e) ppkt (ii) będzie obliczany na podstawie czasu istnienia przedsiębiorstwa w momencie złożenia przez nie wniosku o pomoc.”.

22. W pkt 49 odniesienie do pkt 47 lit. d) zastępuje się odniesieniem do „pkt 47 lit. e)”.

23. W pkt 50 lit. b) dodaje się następujący przypis:

„* Jeśli stosuje się okres karencji do spłaty odsetek, należy przestrzegać minimalnych stóp procentowych określonych w pkt 50 lit. b), a odsetki muszą być naliczane od pierwszego dnia okresu karencji i kapitalizowane co najmniej raz w roku. Okres obowiązywania umów pożyczki pozostanie ograniczony do maksymalnie sześciu lat od momentu udzielenia pożyczki, chyba że zostanie zmodyfikowany zgodnie z pkt 50 lit. c), a łączna kwota pożyczek na beneficjenta, o której mowa w pkt 50 lit. e), nie zostanie przekroczona.”.

24. Link w przypisie 48 otrzymuje brzmienie:

„https://ec.europa.eu/competition-policy/state-aid/legislation/reference-discount-rates-and-recovery-interest-rates_en”

25. W pkt 50 lit. c) dodaje się następujący przypis:

„* Zob. podsumowanie praktyki w zakresie modyfikowania na podstawie pkt 50 lit. c) opublikowane na stronie internetowej DG ds. Konkurencji pod adresem https://ec.europa.eu/competition-policy/state-aid/ukraine_en.”.

26. W pkt 50 lit. e) ppkt (i) dodaje się następujący przypis:

„* W przypadku gdy beneficjentami środka są nowo powstałe przedsiębiorstwa, które nie posiadają trzech zamkniętych rocznych sprawozdań finansowych, obowiązujący pułap przewidziany w pkt 50 lit. e) ppkt (i) będzie obliczany na podstawie czasu istnienia przedsiębiorstwa w momencie złożenia przez nie wniosku o pomoc.”.

27. W pkt 50 lit. e) ppkt (ii) dodaje się następujący przypis:

„* W przypadku gdy beneficjentami środka są nowo powstałe przedsiębiorstwa, które nie posiadają dokumentacji za cały okres poprzednich dwunastu miesięcy, obowiązujący pułap przewidziany w pkt 50 lit. e) ppkt (ii) będzie obliczany na podstawie czasu istnienia przedsiębiorstwa w momencie złożenia przez nie wniosku o pomoc.”.

28. Pkt 50 lit. e) ppkt (iii) otrzymuje brzmienie:

„(iii) pod warunkiem, że państwo członkowskie przekaże Komisji należyte uzasadnienie (na przykład związane z problemami napotykanymi przez beneficjenta podczas obecnego kryzysu) (*), kwota pożyczki może zostać zwiększona w celu pokrycia zapotrzebowania na płynność w okresie następnym 12 miesięcy od dnia jej przyznania w przypadku MŚP (**) oraz w okresie następnym 6 miesięcy w przypadku dużych przedsiębiorstw. W przypadku gdy duże przedsiębiorstwa muszą zapewnić zabezpieczenia finansowe na potrzeby działalności

handlowej na rynkach energii, kwota pożyczki może zostać zwiększona w celu pokrycia zapotrzebowania na płynność wynikającego z tej działalności w ciągu następnych 12 miesięcy. Zapotrzebowanie na płynność już objęte środkami pomocy na podstawie tymczasowych ram w kontekście COVID-19 nie może zostać objęte niniejszym komunikatem. Zapotrzebowanie na płynność należy ustalić w oparciu o poświadczenie własne beneficjenta (***)

- (*) Odpowiednie uzasadnienie może być związane z faktem, że beneficjenci prowadzą działalność w sektorach szczególnie dotkniętych bezpośrednimi lub pośrednimi skutkami rosyjskiej agresji, w tym gospodarczymi środkami ograniczającymi wprowadzonymi przez Unię i jej partnerów międzynarodowych oraz środkami odwetowymi wprowadzonymi przez Rosję. Skutki te mogą obejmować zakłócenia w łańcuchach dostaw lub nieregulowane płaćności z Rosji lub Ukrainy, zwiększoną zmienność cen na rynkach energii i związane z tym potrzeby w zakresie zabezpieczeń, zwiększone ryzyko cyberataków lub wzrost cen określonych środków produkcji lub surowców wskutek obecnego kryzysu.
- (**) Zgodnie z definicją w załączniku I do ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych.
- (***) Plan zachowania płynności może obejmować zarówno kapitał obrotowy, jak i koszty inwestycji.”

29. Pkt 51 otrzymuje brzmienie:

„51. Poza istniejącymi możliwościami dostępnymi zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, i możliwościami opisanymi w niniejszym komunikacie tymczasowe wsparcie może łagodzić skutki wyjątkowo poważnych wzrostów cen gazu ziemnego i energii elektrycznej, w przypadku których przedsiębiorstwa mogą nie być w stanie przerzucić wyższych kosztów na klientów ani zaadaptować się do wzrostów cen w krótkim okresie. Pomoc ta mogłaby złagodzić odczuwane przez przedsiębiorstwa skutki gwałtownego wzrostu kosztów wywołanego przez obecny kryzys i ułatwić przedsiębiorstwom poradzenie sobie z tymi wzrostami. Z drugiej strony w kontekście dalszego ograniczania dostaw gazu ważne jest również utrzymanie zachęt do zmniejszenia zapotrzebowania i stopniowe przygotowanie przedsiębiorstw do przestawienia się na zmniejszanie zużycia gazu. Obecnie nadal celowe może być dodatkowe wsparcie w celu umożliwienia dalszego prowadzenia działalności przedsiębiorstwom energochłonnym.”

30. Pkt 52 otrzymuje brzmienie:

- „52. Komisja uzna tego rodzaju pomoc państwa za zgodną z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE pod warunkiem, że spełnione będą poniższe warunki:
- a. pomoc przyznaje się nie później niż 31 grudnia 2022 r. (*);
 - b. pomoc można przyznawać w formie dotacji bezpośrednich, korzyści podatkowych (**) i korzystnych warunków płaćności bądź w innych formach, takich jak zaliczki zwrotne, gwarancje (***), pożyczki (****) i kapitał własny, pod warunkiem że łączna wartość nominalna takich środków nie przekracza pułapów intensywności pomocy i kwot pomocy, które mają zastosowanie; wszystkie dane liczbowe należy podawać jako kwoty brutto, tj. przed odliczeniem podatków lub innych opłat;
 - c. pomoc przyznana w formie zaliczek zwrotnych, gwarancji, pożyczek lub innych instrumentów zwrotnych może zostać przekształcona w inne formy pomocy, takie jak dotacje, pod warunkiem że przekształcenie nastąpi najpóźniej do 30 czerwca 2023 r.;
 - d. pomoc jest przyznawana na podstawie programów pomocy posiadających szacowany budżet. Państwa członkowskie mogą ograniczyć zakres pomocy do działań wspierających określone sektory, które mają szczególne znaczenie dla gospodarki lub bezpieczeństwa i odporności rynku wewnętrznego. Tego rodzaju ograniczenia muszą być jednak zdefiniowane szeroko i nie mogą prowadzić do sztucznego zawężania grona potencjalnych beneficjentów;
 - e. do celów niniejszej sekcji koszty kwalifikowalne oblicza się na podstawie wzrostu kosztów gazu ziemnego i energii elektrycznej związanego z agresją Rosji wobec Ukrainy. Maksymalny koszt kwalifikowalny stanowi iloczyn liczby jednostek gazu ziemnego i energii elektrycznej zamówionych przez beneficjenta (****) od dostawców zewnętrznych jako konsumenta końcowego (*****) w okresie od 1 lutego 2022 r. najpóźniej do 31 grudnia 2022 r. («okres kwalifikowalny») oraz wzrostu ceny, jaką beneficjent płaci za użytą jednostkę (mierzonej np. w EUR/MWh), którą należy obliczyć jako różnicę między ceną jednostkową płaconą przez beneficjenta w danym miesiącu w okresie kwalifikowalnym a dwukrotnością (200 %) ceny jednostkowej płaconej przez beneficjenta średnio w okresie referencyjnym od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. (*****). Od 1 września 2022 r. ilość gazu ziemnego i energii elektrycznej przyjęta do obliczenia kosztów kwalifikowalnych nie może przekroczyć 70 % zużycia beneficjenta w analogicznym okresie w 2021 r.;

- f. łączna kwota pomocy na beneficjenta nie przekracza 30 % kosztów kwalifikowanych;
- g. łączna kwota pomocy na przedsiębiorstwo nie przekracza w żadnym momencie 2 mln EUR;
- h. organ przyznający pomoc może dokonać płatności zaliczkowej na rzecz beneficjenta, jeżeli pomoc przyznano przed poniesieniem kosztów kwalifikowanych. Organ przyznający pomoc może przy tym opierać się na szacunkowych kwotach kosztów kwalifikowanych, pod warunkiem że przestrzegane są pułapy pomocy określone w pkt 52 lit. f) oraz g). Organ przyznający pomoc ma obowiązek zweryfikować ex post odpowiednie pułapy na podstawie faktycznie poniesionych kosztów i cofnąć kwotę wypłaconej pomocy, która przewyższa te pułapy, nie później niż sześć miesięcy po upływie okresu kwalifikowalnego;
- i. pomoc przyznaną na podstawie niniejszego punktu 52 można kumulować z pomocą przyznaną na podstawie sekcji 2.1, pod warunkiem że łączna kwota pomocy nie przekracza 2 mln EUR.”

- (*) Na zasadzie odstępstwa, jeżeli pomoc przyznaje się dopiero po weryfikacji ex post dokumentacji uzupełniającej beneficjenta, a państwo członkowskie postanawia nie uwzględniać możliwości przyznawania płatności zaliczkowych zgodnie z pkt 52 lit. h), pomoc można przyznawać do 31 marca 2023 r., pod warunkiem że przestrzegany jest okres kwalifikowalny określony w pkt 52 lit. e).
- (**) Jeżeli pomoc przyznawana jest w formie korzyści podatkowej, korzyść taka może dotyczyć wyłącznie zobowiązania podatkowego, które powstało nie później niż 31 grudnia 2022 r.
- (***) Gdy pomoc przyznawana jest w formie gwarancji na podstawie niniejszej sekcji, zastosowanie mają dodatkowe warunki określone w pkt 47 lit. h).
- (****) Gdy pomoc przyznawana jest w formie pożyczek na podstawie niniejszej sekcji, zastosowanie mają dodatkowe warunki określone w pkt 50 lit. g).
- (*****) Wyłącznie do celów sekcji 2.4 »beneficjent« oznacza przedsiębiorstwo lub podmiot prawny stanowiący część przedsiębiorstwa.
- (*****). Do wykazania przez beneficjenta, np. na podstawie odpowiedniego rachunku. Uwzględniane będzie tylko końcowe zużycie, natomiast sprzedaż i własna produkcja są wyłączone.
- (*****). $(p(t) - p(\text{ref}) * 2) * q(t)$, gdzie »p« oznacza cenę jednostkową, »q« – zużyta ilość, »ref« – okres odniesienia od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r., a »t« – dany miesiąc w okresie od 1 lutego do 31 grudnia 2022 r.

31. Pkt 53 otrzymuje brzmienie:

- „53. W niektórych sytuacjach konieczna może być dalsza pomoc w celu zapewnienia kontynuacji działalności gospodarczej. W tym celu państwa członkowskie mogą przyznać pomoc przewyższającą kwoty obliczone na podstawie pkt 52 lit. f) i g), jeżeli oprócz warunków określonych w pkt 52 lit. a)–e) oraz h) spełnione są dodatkowo następujące warunki:
- a. beneficjent kwalifikuje się, jeżeli jest »zakładem energochłonnym« w rozumieniu członu pierwszego art. 17 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2003/96/WE (*), tzn. jego koszty nabycia produktów energetycznych (w tym produktów energetycznych innych niż gaz ziemny i energia elektryczna) wynoszą przynajmniej 3,0 % wartości produkcji (**); po odpowiednim uzasadnieniu, które państwo członkowskie przedstawi Komisji do oceny, wartość produkcji może być zastąpiona obrotem;
 - b. beneficjent kwalifikuje się, jeżeli ponosi straty z działalności operacyjnej (***), przy czym wzrost kosztów kwalifikowanych, o którym mowa w pkt 52 lit. e), musi stanowić co najmniej 50 % straty z działalności operacyjnej w tym samym okresie;
 - c. łączna kwota pomocy nie przekracza 50 % kosztów kwalifikowanych i wynosi maksymalnie 80 % strat beneficjenta z działalności operacyjnej;
 - d. łączna kwota pomocy nie przekracza w żadnym momencie 25 mln EUR na przedsiębiorstwo;
 - e. w przypadku energochłonnego beneficjenta prowadzącego działalność w co najmniej jednym sektorze lub podsektorze wymienionym w załączniku I (****) łączną kwotę pomocy można podwyższyć do maksymalnie 70 % kosztów kwalifikowanych i może ona wynosić maksymalnie 80 % strat operacyjnych poniesionych przez beneficjenta. Łączna kwota pomocy nie może w żadnym momencie przekraczać 50 mln EUR na przedsiębiorstwo;

- f. pomoc na podstawie pkt 53 można kumulować z pomocą na podstawie sekcji 2.1, pod warunkiem że nie zostaną przekroczone pułapy określone w pkt 53 lit. d) albo w pkt 53 lit. e), w zależności od tego, który ma zastosowanie.

- (*) Dyrektywa Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej (Dz.U. L 283 z 31.10.2003, s. 51).
- (**) Na podstawie sprawozdań finansowych za rok kalendarzowy 2021 lub najnowszych dostępnych rocznych sprawozdań finansowych.
- (***) Uznaje się, że przedsiębiorstwo ponosi straty z działalności operacyjnej, jeżeli EBITDA (wynik finansowy przed odsetkami, opodatkowaniem, deprecjacją i amortyzacją, z wyłączeniem jednorazowych strat z tytułu utraty wartości) za okres kwalifikowalny jest ujemny. Takie straty z działalności operacyjnej powinny być wykazywane przez beneficjenta co miesiąc lub co kwartał, bądź w inny należyty uzasadniony sposób.
- (****) Beneficjent będzie uważany za działającego w sektorze lub podsektorze wymienionym w załączniku I zgodnie z klasyfikacją beneficjenta w sektorowych rachunkach narodowych lub jeśli co najmniej jeden z rodzajów działalności, które prowadzi i które są wymienione w załączniku I, wygenerował ponad 50 % jego obrotu lub wartości produkcji w okresie odniesienia.”.

32. Dodaje się sekcję w brzmieniu:

„2.5. Pomoc na przyspieszenie wprowadzania energii odnawialnej, magazynowania energii oraz ciepła odnawialnego istotne w kontekście REPowerEU

- 53a. Poza istniejącymi możliwościami dostępnymi zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, w kontekście rosyjskiej agresji wojskowej wobec Ukrainy oraz planu REPowerEU (*) istotne jest przyspieszenie i zwiększenie dostępności energii odnawialnej w sposób opłacalny w celu szybkiego zmniejszenia zależności od przywozu paliw kopalnych z Rosji i przyspieszenia transformacji energetycznej. Pomoc państwa mająca na celu przyspieszenie uruchamiania mocy w zakresie energii słonecznej, energii wiatrowej, energii geotermalnej, a także możliwości magazynowania energii elektrycznej i przechowywania energii cieplnej, ciepła odnawialnego, jak również produkcji wodoru odnawialnego oraz biogazu i biometanu z odpadów i pozostałości stanowi część właściwego, niezbędnego i ukierunkowanego rozwiązania mającego na celu zmniejszenie zależności od przywożonych paliw kopalnych w obecnym kontekście. W świetle pilnej potrzeby zapewnienia sprawnego wdrożenia projektów, które przyspieszą wprowadzanie energii odnawialnej, magazynowania energii i ciepła odnawialnego, uzasadnione są pewne tymczasowe uproszczenia w zakresie wdrażania środków wsparcia.
- 53b. Komisja będzie uznawać za zgodną z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE pomoc na promowanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, wodoru odnawialnego, biogazu i biometanu z odpadów i pozostałości, magazynowania energii elektrycznej i przechowywania energii cieplnej oraz ciepła ze źródeł odnawialnych, o ile spełnione zostaną następujące warunki:
- a. pomoc jest przyznawana na jeden z następujących celów:
- (i) fotowoltaika lub inne rodzaje wytwarzania energii elektrycznej z energii słonecznej;
 - (ii) wytwarzanie energii elektrycznej z energii wiatru;
 - (iii) wytwarzanie energii geotermalnej;
 - (iv) magazynowanie energii elektrycznej lub przechowywanie energii cieplnej;
 - (v) wytwarzanie ciepła ze źródeł odnawialnych, w tym za pomocą pomp ciepła zgodnych z załącznikiem VII do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 (*);
 - (vi) produkcja wodoru odnawialnego;
 - (vii) produkcja biogazu i biometanu z odpadów i pozostałości zgodnie z unijnymi kryteriami zrównoważonego rozwoju określonymi w art. 29 dyrektywy (UE) 2018/2001 oraz zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/841 (**);

- b. systemy wsparcia mogą być ograniczone do jednej lub kilku technologii zgodnie z lit. a), ale nie mogą zawierać żadnych sztucznych zawężeń ani dyskryminacji, (w tym w zakresie przyznawania licencji, zezwoleń lub koncesji, gdy są one wymagane), takich jak ograniczenia ze względu na wielkość projektów, lokalizację lub aspekty regionalne lub bardzo szczególne (podrodzaje technologii w ramach jednej z technologii, o których mowa w lit. a);
- c. pomoc przyznaje się w formie dotacji bezpośrednich, zaliczek zwrotnych, pożyczek, gwarancji lub korzyści podatkowych;
- d. pomoc przyznaje się na podstawie programów pomocy o szacunkowej wielkości i budżecie;
- e. pomoc przyznaje się najpóźniej do 30 czerwca 2023 r., a instalacje muszą zostać ukończone i rozpocząć działanie w ciągu 24 miesięcy od daty przyznania pomocy lub 30 miesięcy od daty przyznania pomocy w przypadku instalacji wykorzystujących morską energię wiatrową lub wodór odnawialny. W przypadku niedotrzymania tego terminu – za każdy miesiąc po upływie pierwszych trzech miesięcy opóźnienia należy zwrócić 5 % kwoty przyznanej pomocy lub zmniejszyć pomoc o 5 % tej kwoty, zaś po upływie sześciu miesięcy odsetek ten wzrasta do 10 % za każdy miesiąc opóźnienia, chyba że opóźnienie jest spowodowane czynnikami niezależnymi od beneficjenta pomocy i nie można było go racjonalnie przewidzieć (**);
- f. w przypadku gdy pomoc przyznawana jest w formie umów o bieżące wypłaty pomocy, umowy te nie mogą obowiązywać dłużej niż 15 lat po rozpoczęciu działalności przez instalację objętą pomocą;
- g. pomoc przyznaje się w drodze procedury przetargowej zgodnej z zasadami konkurencji, która jest otwarta, jasna, przejrzysta i niedyskryminacyjna oraz oparta na obiektywnych kryteriach, określonych *ex ante* i minimalizujących ryzyko strategicznego składania ofert. Co najmniej 70 % wszystkich kryteriów wyboru stosowanych do rankingu ofert musi być określone w kategoriach pomocy na jednostkę ochrony środowiska (****) lub pomocy na jednostkę energii;
- h. procedura przetargowa zgodna z zasadami konkurencji nie jest obowiązkowa, gdy pomoc przyznawana jest w formie korzyści podatkowych, o ile jest ona przyznawana w ten sam sposób wszystkim kwalifikującym się przedsiębiorstwom działającym w tym samym sektorze działalności gospodarczej, które są w takiej samej lub podobnej sytuacji faktycznej w odniesieniu do celów środka pomocy. Ponadto procedura przetargowa zgodna z zasadami konkurencji nie jest obowiązkowa, gdy pomoc przyznana jednemu przedsiębiorstwu na jeden projekt nie przekracza 20 mln EUR, a beneficjentami pomocy są małe projekty zdefiniowane w następujący sposób:
 - (i) w przypadku projektów dotyczących wytwarzania energii elektrycznej, magazynowania energii elektrycznej lub przechowywania energii cieplnej – projekty o mocy zainstalowanej wynoszącej nie więcej niż 1 MW;
 - (ii) w przypadku technologii wytwarzania ciepła i produkcji gazu – projekty o mocy zainstalowanej lub równoważnej wynoszącej nie więcej niż 1 MW;
 - (iii) w przypadku produkcji wodoru odnawialnego – projekty o mocy zainstalowanej lub równoważnej wynoszącej nie więcej niż 3 MW;
 - (iv) w przypadku produkcji biogazu i biometanu z odpadów i pozostałości – projekty o mocy zainstalowanej wynoszącej nie więcej niż 25 000 ton/rok;
 - (v) w przypadku projektów należących w 100 % do MŚP lub społeczności energetycznej działającej w zakresie energii odnawialnej – projekty o mocy zainstalowanej wynoszącej nie więcej niż 6 MW;
 - (vi) w przypadku projektów należących w 100 % do małych przedsiębiorstw i mikroprzedsiębiorstw lub społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej wyłącznie w zakresie produkcji energii wiatrowej – projekty o mocy zainstalowanej wynoszącej nie więcej niż 18 MW.

W przypadku gdy pomoc na małe projekty nie jest przyznawana w ramach procedury przetargowej zgodnej z zasadami konkurencji, intensywność pomocy nie może przekraczać 45 % łącznego kosztu inwestycji. Intensywność pomocy można zwiększyć o 20 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz małego przedsiębiorstwa i o 10 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz średniego przedsiębiorstwa;

- i. wielkość zdolności produkcyjnych lub produkcji będącej przedmiotem przetargu musi być ustalona tak, aby zapewnić skuteczną konkurencję w procesie składania ofert. Państwo członkowskie musi udowodnić prawdopodobieństwo, że wolumen objęty przetargiem będzie odpowiadał potencjalnej ofercie projektów.

Można tego dokonać przez odniesienie do poprzednich aukcji, do celów technologicznych w krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu (****) lub przez wprowadzenie mechanizmu zabezpieczającego w przypadku ryzyka niewystarczającej liczby ofert. W przypadku powtarzającego się zjawiska niewystarczającej liczby ofert w ramach procedury przetargowej zgodnej z zasadami konkurencji państwo członkowskie musi w odniesieniu do wszelkich przyszłych programów wprowadzić środki zaradcze, które zgłasza Komisji w odniesieniu do tej samej technologii;

- j. pomoc musi mieć na celu zachowanie skutecznej zachęty do działania i sygnałów cenowych. Ponadto pomoc musi być skonstruowana w sposób umożliwiający rozwiązanie kwestii nadzwyczajnych zysków, w tym w okresie wyjątkowo wysokich cen energii elektrycznej lub gazu, np. poprzez wprowadzenie mechanizmu wycofania określonego *ex ante* lub poprzez przyznanie pomocy w formie dwukierunkowych kontraktów różnicowych (*****);
- k. jeżeli pomoc przyznaje się na produkcję wodoru odnawialnego, państwo członkowskie musi zagwarantować, że wodór zostanie wyprodukowany z odnawialnych źródeł energii zgodnie z metodyką określoną w dyrektywie (UE) 2018/2001 w odniesieniu do odnawialnych ciekłych i gazowych paliw transportowych pochodzenia niebiologicznego;
- l. pomoc w ramach tego środka nie może być łączona z inną pomocą w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych;
- m. pomoc może być udzielona na inwestycje, w przypadku których prace rozpoczęły się 20 lipca 2022 r.; w przypadku projektów rozpoczętych przed 20 lipca 2022 r. pomoc może być udzielona, jeżeli konieczne jest znaczne przyspieszenie lub rozszerzenie zakresu projektu. W takich wypadkach do objęcia pomocą kwalifikują się tylko dodatkowe koszty, związane z działaniami przyspieszającymi realizację projektu lub rozszerzeniem jego zakresu;
- n. pomoc musi skłaniać beneficjenta do podjęcia inwestycji, której w sytuacji braku pomocy nie podjąłby się lub zrealizowałby ją w ograniczony lub odmienny sposób. Komisja uważa, że ze względu na wyjątkowe wyzwania gospodarcze, przed którymi stoją przedsiębiorstwa w związku z obecnym kryzysem, zasadniczo beneficjenci kontynuowaliby swoją działalność bez zmian, pod warunkiem że kontynuowanie działalności bez zmian nie wiąże się z naruszeniem prawa Unii;
- o. państwo członkowskie musi zapewnić zgodność z zasadą „nie czynić poważnych szkód”.

(*) COM(2022) 230 final z 18 maja 2022.

(*) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82).

(**) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/841 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie włączenia emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych w wyniku działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem do ram polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 i zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013 oraz decyzję nr 529/2013/UE (Dz.U. L 156 z 19.6.2018, s. 1).

(***) Czynniki te mogą na przykład obejmować obowiązkowe ograniczenia w przemieszczaniu się ludności wprowadzone w związku z pandemią lub światowe zakłócenia łańcucha dostaw wyposażenia niezbędnego do realizacji projektu. Nie obejmują one jednak opóźnień w uzyskaniu wymaganych zezwoleń na potrzeby projektu.

(****) Np. EUR na tonę redukcji CO₂.

(*****) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1).

(*****) Na podstawie kontraktu na transakcje różnicowe beneficjent jest uprawniony do otrzymania płatności równej różnicy między ustalonym kursem wykonania a kursem odniesienia, takim jak cena rynkowa, na jednostkę produkcji. Kontrakty na transakcje różnicowe mogą również obejmować zwroty od beneficjentów na rzecz podatników lub konsumentów za okresy, w których kurs odniesienia był wyższy niż kurs wykonania.”.

33. Dodaje się sekcję w brzmieniu:

„2.6. Pomoc na obniżenie emisyjności przemysłowych procesów produkcyjnych przez elektryfikację lub wykorzystywanie wodoru odnawialnego lub wodoru elektrolitycznego spełniającego określone warunki oraz na środki w zakresie efektywności energetycznej

53c. Poza istniejącymi możliwościami dostępnymi zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE pomoc państwa mająca na celu ułatwienie inwestycji w obniżenie emisyjności działalności przemysłowej, zwłaszcza przez elektryfikację i technologie wykorzystujące wodór odnawialny i wodór elektrolityczny spełniający warunki określone w pkt 53d lit. h) oraz w środki w zakresie efektywności energetycznej w przemyśle stanowi część odpowiedniego, niezbędnego i ukierunkowanego rozwiązania mającego na celu zmniejszenie zależności od przywożonych paliw kopalnych w kontekście rosyjskiej agresji wojskowej wobec Ukrainy. W świetle pilnej potrzeby przyspieszenia tego procesu w celu szybkiej realizacji takich inwestycji uzasadnione są pewne uproszczenia.

53d. Komisja będzie uznawać za zgodną z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE pomoc na inwestycje prowadzące do (i) znacznego zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w wyniku działalności przemysłowej, w której źródłem energii lub surowcem są obecnie paliwa kopalne, lub (ii) znacznego zmniejszenia zużycia energii w działalności i procesach przemysłowych, o ile spełnione są wszystkie poniższe warunki:

- a. pomoc jest przyznawana na podstawie programów pomocy posiadających szacowany budżet;
- b. maksymalna kwota pomocy indywidualnej, którą można przyznać jednemu przedsiębiorstwu, nie może zasadniczo przekraczać 10 % całkowitego budżetu dostępnego dla takiego programu. Przy odpowiednim uzasadnieniu przedstawionym Komisji przez państwo członkowskie, Komisja może zaakceptować programy przewidujące przyznanie kwot pomocy indywidualnej przekraczających 10 % całkowitego budżetu dostępnego w ramach programu;
- c. pomoc przyznaje się w formie dotacji bezpośrednich, zaliczek zwrotnych, pożyczek, gwarancji lub korzyści podatkowych;
- d. inwestycja musi umożliwiać beneficjentowi osiągnięcie jednego lub obu następujących celów:
 - (i) zmniejszenie bezpośrednich emisji gazów cieplarnianych z jego instalacji przemysłowej, w której źródłem energii lub surowcem są obecnie paliwa kopalne, o co najmniej 40 % w porównaniu z sytuacją sprzed przyznania pomocy poprzez elektryfikację procesów produkcji lub wykorzystanie wodoru odnawialnego i wodoru elektrolitycznego spełniającego warunki określone w lit. h) poniżej w celu zastąpienia paliw kopalnych; do celów sprawdzenia redukcji emisji gazów cieplarnianych należy uwzględnić również rzeczywiste emisje ze spalania biomasy (*);
 - (ii) zmniejszenie zużycia energii w instalacjach przemysłowych w związku z działaniami objętymi pomocą o co najmniej 20 % w porównaniu z sytuacją sprzed przyznania pomocy (**);
- e. w odniesieniu do inwestycji związanych z działalnością objętą systemem handlu uprawnieniami do emisji (ETS) pomoc prowadzi do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w instalacji beneficjenta pomocy do poziomu poniżej odpowiednich wartości wskaźników emisyjności na potrzeby przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji określonych w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447 (***)
- f. pomocy nie można wykorzystać na finansowanie zwiększenia całkowitej zdolności produkcyjnej beneficjenta;
- g. jeżeli pomoc przyznaje się na inwestycję w zakresie obniżenia emisyjności przemysłu obejmującą wykorzystanie wodoru odnawialnego, państwo członkowskie musi zagwarantować, że wodór jest wytwarzany z odnawialnych źródeł energii zgodnie z metodyką określoną dla odnawialnych ciekłych i gazowych paliw transportowych pochodzenia niebiologicznego w dyrektywie (UE) 2018/2001;

- h. pomoc można również przyznać na inwestycję w zakresie obniżenia emisyjności przemysłu obejmującą wykorzystanie wodoru wytwarzanego z wykorzystaniem energii elektrycznej w jednym z następujących przypadków:
- (i) wodór jest wytwarzany wyłącznie w godzinach, w których krańcową jednostką wytwórczą w obszarze ofertowym, w którym znajduje się elektrolizer w okresach rozliczania niezbilansowania, w których zużywana jest odnośna energia elektryczna, jest elektrownia niewykorzystująca paliw kopalnych. Na potrzeby niniejszej sekcji nie można po raz drugi uwzględniać wodoru wytwarzanego w godzinach, w których krańcową jednostką wytwórczą w obszarze ofertowym, w którym znajduje się elektrolizer w okresach rozliczania niezbilansowania, w których zużywana jest odnośna energia elektryczna, jest elektrownia wykorzystująca odnawialne źródła energii;
 - (ii) alternatywnie – wodór jest wytwarzany z wykorzystaniem energii elektrycznej pobieranej z sieci, a liczba godzin wytwarzania wodoru przez elektrolizer przy pełnym obciążeniu nie przekracza liczby godzin, w których cena krańcowa energii elektrycznej w danym obszarze ofertowym została ustalona przez instalacje produkujące energię elektryczną bez wykorzystania paliw kopalnych ze źródeł innych niż odnawialne;
 - (iii) alternatywnie – państwo członkowskie musi zagwarantować, że zużyty wodór elektrolityczny umożliwia ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w całym cyklu życia o co najmniej 70 % w porównaniu z odpowiednikiem kopalnym o wartości 94 g CO₂eq/MJ (2,256 t CO₂eq/tH₂) i pochodzi ze źródeł niewykorzystujących paliw kopalnych. Metoda obliczania emisji gazów cieplarnianych przydzielonych na odnośną energię elektryczną nie powinna prowadzić do zwiększenia zużycia paliw kopalnych, zgodnie z celami planu REPowerEU. Do celów niniejszej sekcji można wykorzystać jedynie część wytworzonego wodoru odpowiadającą średniemu udziałowi energii elektrycznej z elektrowni niewykorzystujących paliw kopalnych, innych niż elektrownie wytwarzające energię ze źródeł odnawialnych, w kraju produkcji, mierzonemu dwa lata przed danym rokiem;
- i. pomoc przyznaje się do 30 czerwca 2023 r. i podlega ona warunkowi, że instalacja lub urządzenia finansowane w ramach inwestycji zostaną ukończone i rozpoczną pełne działanie w ciągu 24 miesięcy od dnia przyznania pomocy lub w ciągu 30 miesięcy od dnia przyznania pomocy w przypadku inwestycji obejmujących wykorzystywanie wodoru odnawialnego i wodoru spełniającego warunki określone w lit. h). W przypadku niedotrzymania terminu ukończenia i rozpoczęcia działania – za każdy miesiąc po upływie pierwszych trzech miesięcy opóźnienia należy zwrócić 5 % kwoty przyznanej pomocy lub zmniejszyć pomoc o 5 % tej kwoty, zaś po upływie sześciu miesięcy odsetek ten wzrasta do 10 % za każdy miesiąc opóźnienia, chyba że opóźnienie jest spowodowane czynnikami niezależnymi od beneficjenta pomocy i nie można było go racjonalnie przewidzieć (****). W przypadku dotrzymania terminu ukończenia i rozpoczęcia działania pomoc w formie zaliczek zwrotnych może zostać przekształcona w dotację; jeżeli termin nie został dotrzymany, zaliczka zwrotna jest zwracana w równych rocznych ratach w ciągu pięciu lat od daty przyznania pomocy;
- j. pomoc może być udzielona na inwestycje, w przypadku których prace rozpoczęły się 20 lipca 2022 r.; w przypadku projektów rozpoczętych przed 20 lipca 2022 r. pomoc może być udzielona, jeżeli konieczne jest znaczne przyspieszenie lub rozszerzenie zakresu projektu. W takich wypadkach do objęcia pomocą kwalifikują się tylko dodatkowe koszty, związane z działaniami przyspieszającymi realizację projektu lub rozszerzeniem jego zakresu;
- k. pomocy nie przyznaje się na samo spełnienie obowiązujących norm unijnych (*****);
- l. pomoc musi skłaniać beneficjenta do podjęcia inwestycji, której w sytuacji braku pomocy nie podjąłby się lub zrealizowałby ją w ograniczony lub odmienny sposób. Komisja uważa, że ze względu na wyjątkowe wyzwania gospodarcze, przed którymi stoją przedsiębiorstwa w związku z obecnym kryzysem, zasadniczo beneficjenci kontynuowaliby swoją działalność bez zmian, pod warunkiem że kontynuowanie działalności bez zmian nie wiąże się z naruszeniem prawa Unii;
- m. koszty kwalifikowalne to różnica między kosztami projektu objętego pomocą a oszczędnościami lub dodatkowymi przychodami w porównaniu z sytuacją braku pomocy w całym okresie trwania inwestycji;

- n. intensywność pomocy nie może przekraczać 40 % kosztów kwalifikowanych. Intensywność pomocy można zwiększyć o 10 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz średniego przedsiębiorstwa i o 20 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz małego przedsiębiorstwa. Intensywność pomocy można również zwiększyć o 15 punktów procentowych w przypadku inwestycji powodujących zmniejszenie bezpośrednich emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 55 % lub zmniejszenie zużycia energii o co najmniej 25 % w porównaniu z sytuacją sprzed inwestycji (*****);
- o. jako alternatywa dla wymogów określonych w lit. m) oraz n) pomoc inwestycyjną można przyznać w drodze procedury przetargowej zgodnej z zasadami konkurencji, która jest otwarta, jasna, przejrzysta i niedyskryminacyjna oraz oparta na obiektywnych kryteriach, określonych *ex ante* i minimalizujących ryzyko strategicznego składania ofert. Co najmniej 70 % wszystkich kryteriów kwalifikacji stosowanych do rankingu ofert musi być określone w kategoriach pomocy na jednostkę ochrony środowiska (np. EUR na tonę zredukowanego CO₂ lub EUR na jednostkę zaoszczędzonej energii). Budżet związany z procedurą przetargową musi być wiążącym ograniczeniem, ponieważ można oczekiwać, że nie wszyscy oferenci otrzymają pomoc;
- p. program musi być skonstruowany w sposób umożliwiający rozwiązanie kwestii nadzwyczajnych zysków, w tym w okresie wyjątkowo wysokich cen energii elektrycznej lub gazu ziemnego, np. przez wprowadzenie określonego *ex ante* mechanizmu wycofania;
- q. pomoc w ramach tej sekcji nie może być łączona z inną pomocą z tytułu tych samych kosztów kwalifikowanych.

- (*) Zmniejszenie bezpośredniej emisji gazów cieplarnianych musi być mierzone w odniesieniu do średniej bezpośredniej emisji gazów cieplarnianych w okresie pięciu lat poprzedzających wniosek o przyznanie pomocy (średnia emisja w skali roku).
- (**) Zmniejszenie zużycia energii musi być mierzone w odniesieniu do zużycia energii w ciągu pięciu lat poprzedzających wniosek o przyznanie pomocy (średnie zużycie w skali roku).
- (***) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/447 z dnia 12 marca 2021 r. określające zmienione wartości wskaźników emisyjności na potrzeby przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji na lata 2021–2025 zgodnie z art. 10a ust. 2 dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 87 z 15.3.2021, s. 29).
- (****) Czynniki te mogą na przykład obejmować obowiązkowe ograniczenia w przemieszczaniu się ludności wprowadzone w związku z pandemią lub światowe zakłócenia łańcucha dostaw wyposażenia niezbędnego do realizacji projektu. Nie obejmują one jednak opóźnień w uzyskaniu wymaganych zezwoleń na potrzeby projektu.
- (*****) Zgodnie z definicją zawartą w pkt 19 ppkt 89) komunikatu Komisji – Wytoczne w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią z 2022 r. (Dz.U. C 80 z 18.2.2022, str. 1).
- (*****) Zmniejszenie bezpośredniej emisji gazów cieplarnianych lub zużycia energii musi być mierzone w odniesieniu do średniej bezpośredniej emisji gazów cieplarnianych lub zużycia energii w okresie pięciu lat poprzedzających wniosek o przyznanie pomocy (średnia emisja/średnie zużycie w skali roku).”.
-